

4

Vragenuur

Vragen van het lid Ten Broeke aan de minister van Veiligheid en Justitie, bij afwezigheid van de minister van Buitenlandse Zaken, over **de arrestatie van de Saudische blogger Hamza Kashgari in Maleisië en de (mogelijke) betrokkenheid van Interpol bij deze arrestatie op verzoek van Saudi-Arabisch autoriteiten.**

De heer **Ten Broeke** (VVD):
Voorzitter. Afgelopen donderdag werd in Maleisië in Kuala Lumpur de Saudische blogger en journalist Hamza Kashgari gearresteerd. Hij was op dat moment op reis naar Nieuw-Zeeland, vluchtend voor een fatwa, een mogelijke doodstraf die hem te wachten staat in Saudi-Arabië vanwege vermeende blasfemie, de belastering van de profeet Mohammed. Wat was zijn misdaad? Drie tweets die Kashgari publiceerde op de verjaardag van de profeet die in zijn ogen goede en slechte dingen heeft gedaan, voor wie hij niet zal bidden, maar wie hij wel de hand wil schudden. Direct vroegen in Saudi-Arabië zo ongeveer 30.000 mensen onder meer via Facebook om zijn bestrafing en zelfs om zijn dood. Ondanks het feit dat de blogger en journalist Kashgari zijn excuses aanbod, was de via internet ontketende volkswaede – ik herhaal: de via internet ontketende volkswaede – zo sterk dat hij werd gearresteerd en drie dagen later, op 12 februari, werd uitgeleverd aan de Saudische autoriteiten.

De arrestatie zou zijn mogelijk gemaakt door de medewerking van Interpol. Volgens the Guardian is zijn arrestatie gebaseerd op de Red Notice procedure van Interpol. De uitlevering van Kashgari door Maleisië aan Saudi-Arabië kon niet worden voorkomen door zijn advocaat, die volgens de BBC hem overigens ook niet heeft kunnen spreken.

De Nederlandse regering spant zich in voor internetvrijheid, zo bleek afgelopen december uit de internetconferentie in Den Haag. De Nederlandse regering erkent ook dat internet als wapen van repressie en religieuze tolerantie kan worden gebruikt. Daarvan lijkt Kashgari nu het slachtoffer te worden.

Ik stel de volgende vragen aan de minister van Veiligheid en Justitie en via hem eigenlijk ook aan de minister van Buitenlandse Zaken. Wat kan en wil de Nederlandse regering doen om de zaak-Kashgari onder de aandacht te houden en Kashgari zelf in leven te houden? Is Nederland bereid om daarvoor alle internationale fora aan te spreken? De Nederlandse mensenrechtenambassadeur, de heer Veer, heeft de kwestie met Saudi-Arabië diplomatiek aan de orde gesteld. Wat heeft dit opgeleverd? Welke andere mogelijkheden ziet Nederland om Saudi-Arabië in bilaterale contacten aan te sporen om Kashgari te beschermen? In the Guardian staat dat Kashgari volgens de Maleisische autoriteiten is gearresteerd na een verzoek van Interpol op basis van de Red Notice procedure. Interpol ontkent dit evenwel. Wie heeft er gelijk: Maleisië of Interpol?

Minister Opstelten:

Voorzitter. Ik dank de heer Ten Broeke voor zijn vragen die ik mede namens mijn collega van Buitenlandse Zaken zal beantwoorden. Nederland heeft via de mensenrechtenambassadeur bij zowel Maleisië als Saudi-Arabië zijn zorg uitgesproken. Dat is ook via de EU gebeurd in de richting van Maleisië. Vanmiddag zal in een vergadering in EU-verband, waarin de kwestie is geagendeerd, de inzet van Nederland gericht zijn op een gezamenlijk overbrengen van de zorgen aan Saoedi-Arabië.

Over de positie van Interpol kan ik het volgende zeggen. Interpol kent interne regels voor toetsing van een signaleringsverzoek aan de constitutie van Interpol. De constitutie verbiedt Interpol handelingen te verrichten met een politiek, militair, religieus en etnisch karakter. Interpol toetst per signalering of hiervan sprake is. Ik kan zeggen dat de lezing van Interpol wordt bevestigd door het KLPD.

Dat zijn de antwoorden op de vragen die de heer Ten Broeke heeft gesteld. Ik kan ook zeggen dat deze regering zorgen heeft over datgene wat er gebeurd is en over de positie van Hamza Kashgari. De positie van Nederland is vanzelfsprekend dat vrijheid van meningsuiting een mensenrecht is en dat internetvrijheid daarom van groot belang is.

De heer Ten Broeke (VVD):

Het is goed dat de minister van Veiligheid nog een keer aangeeft hoe belangrijk deze regering de internetvrijheid en de vrijheid van meningsuiting vindt. Ik voel mij gesteerd in de gedachte dat, zoals deze minister aangeeft, ook de minister van Buitenlandse Zaken in Europees verband niet alleen Saudi-Arabië heeft aangesproken, maar ook Maleisië. Ik vraag de minister of hij in elk geval de Kamer op de hoogte kan houden van de vorderingen en ik vraag hem, ervoor te zorgen dat Nederland voorop blijft lopen in deze zaak. Ik zeg nogmaals dat het niet alleen gaat om de zaak, maar ook om het sparen van Kashgari.

Ik stel een aanvullende vraag over de inschatting van het KLPD. De minister zegt dat Interpol niet mag meewerken aan arrestaties die politiek, religieus, racistisch of militair van aard zijn. Toch wordt de schijn gewekt dat Interpol hieraan heeft meegewerkt. In dezelfde publicatie van The Guardian viel ook te lezen dat zich vorig jaar een vergelijkbare situatie heeft voorgedaan toen separatist Benny Wenda uit Papoea-Nieuw-Guinea op basis van een bevel van Interpol gezocht zou worden, terwijl hij asiel had aangevraagd in het Verenigd Koninkrijk. Om nu alle onzekerheden weg te nemen, vraag ik de minister of hij ons kan garanderen dat Interpol zich aan zijn eigen regels houdt, of hij ervoor wil zorgen dat Nederland ook wat dit betreft vooroploopt om dit zeker te stellen en of hij de Kamer daarover kan inlichten.

Minister Opstelten:

Ik kan antwoorden dat er bij Interpol geen gevallen bekend zijn van ernstige mensenrechtenschendingen als gevolg van Interpol-signalerings. De door de heer Ten Broeke aangehaalde zaak is bij Nederland niet bekend. Als de betrokken persoon in die situatie zich in Nederland bevond, zou ik hem niet uitleveren aan het land waartegen hij wordt beschermd, ook vanwege zijn asielstatus. Nederland kan een signalering doen bij Interpol indien er sprake is van een vervolging, strijdig met de constitutie

Opstelten

van Interpol. Dat zullen wij natuurlijk niet accepteren. Als blijkt dat er aarzelingen zijn, kunnen wij dat via onze kanalen doen. Wij zullen daarin altijd het voortouw nemen en op het scherpst van de snede strijden. Op alle fronten zit Nederland dus ook wat dit betreft in de voorhoede. Dat is ook vanmiddag het geval in Brussel.

Ten aanzien van Interpol herhaal ik dat er geen enkele aarzeling mag zijn over de checks en de dubbel checks die we hebben gedaan. Ook wat dat betreft zullen we natuurlijk attent blijven.

De heer **Ten Broeke** (VVD):

Goed om te horen dat Nederland inderdaad in die voorhoede zit en dat het daar blijft zitten. Dat is van het allergrootste belang. Het is ook goed om te horen dat de minister aangeeft dat hij in een voorkomend geval in Nederland niet zo gehandeld zou hebben. Die verzekering is toch van belang. Ik roep de minister op om er, al dan niet via de General Assembly waarvan Nederland lid is voor Interpol of door middel van het rechtstreeks aanspreken van de directeur van de organisatie, voor te zorgen dat ook die laatste berichten die wij in The Guardian hebben gelezen over dat andere geval, op onwaarheid berusten. Mocht dat wel zo zijn, dan roep ik de minister op om ervoor te zorgen dat Interpol zijn principes aanscherpt, zodat Interpol dezelfde lijn volgt als Nederland.

Minister **Opstelten**:

Op grond van de laatste punten van de heer Ten Broeke heb ik eigenlijk geen aanleiding om iets anders te zeggen dan datgene wat ik gezegd heb. Ik zal de Kamer uiteraard informeren over beide punten waarnaar de heer Ten Broeke heeft gevraagd.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Mijn fractie heeft ook vragen gesteld over deze zaak, afgelopen zondag. Deze werden "afgeschoten" in de mondelinge ronde van de heer Ten Broeke, waarvoor dank. Wij hebben onder andere gevraagd of de Saudische ambassadeur op het matje geroepen kan worden om te eisen dat Kashgari wordt vrijgelaten. Ik wil graag van de minister horen hoe hij hierover denkt. Een verdere vraag betreft Maleisië, een land waar Valentijnsdag verboden is omdat het een onislamitisch feest zou zijn. Dit land heeft Kashgari uitgeleverd. Wat kan de minister concreet doen, mocht Kashgari onverhoopt tegen de doodstraf aanlopen? Is Maleisië dan medeverantwoordelijk, zoals in de krant van vanmorgen stond? Heeft het land dan bloed op de vlag vanwege deze uitlevering?

Minister **Opstelten**:

Wij hebben de schriftelijke vragen wel, maar ze zijn niet ingediend. Ik heb de antwoorden voor mij liggen. Als de vragen ingediend worden, kunnen ze per ommegaande beantwoord worden. De zorgen over de arrestatie en de mogelijke uitlevering van Hamza Kashgari zijn reeds in een vroeg stadium in EU-verband overgebracht aan de overheid in Maleisië. Vervolgens heeft de mensenrechten-ambassadeur het onderwerp tijdens zijn bezoek aan Saudi-Arabië aan de orde gesteld. Vanmiddag is het wederom aan de orde. Het is nu van belang dat de zaak in EU-verband – ik wil dit benadrukken – bij de Saudische autoriteiten in Riiaad opgebracht wordt.

De **voorzitter**:

Mijnheer Kortenoeven, als u nog meer vragen hebt, moet u ze gewoon via de normale route stellen.